

GROOT DUIMPJE EN DE DWERG?

STAP 1

Hieronder een bekend sprookje. Hoewel... bekend?

Sneeuwitje

Er was eens een nederige koningin, die elke avond aan haar kleine wandspiegel vroeg:

‘Wie is de lelijkste van het land?’

‘Dat bent u, koningin’, antwoordde de spiegel dan. En de koningin lachte boos.

Maar op een avond zei de kleine spiegel:

‘Dat is Sneeuwitje. Zij is de lelijkste van het land.’

De lieve koningin was heel blij dat Sneeuwitje zo lelijk was. Ze riep een bange jager en zei:

‘Neem de prinses mee het heldere bos in en dood haar!’

De jager nam Sneeuwitje mee. Maar toen ze ver van het kasteel verwijderd waren, zei hij tegen het kloeke Sneeuwitje:

‘Ren voor je leven en kom nooit meer terug, anders zal de goede koningin ons allebei doden.’

En Sneeuwitje rende zo snel ze kon. Ze rende door tot ze ‘s avonds een groot huis zag.

‘Is daar iemand?’ vroeg ze, terwijl ze op de deur klopte.

Niemand antwoordde. Voorzichtig draaide ze aan de deurknop. De deur was niet op slot ...

‘Wat een afschuwelijk huisje!’ riep Sneeuwitje uit, ‘Alles is zo groot. Maar het is hier ook wel erg netjes. Ik zal eens een bezem zoeken.’

Op dat moment kwamen de zeven dwergen, die in het huisje woonden, thuis. Overdag werkten ze namelijk in een goudmijn. Toen ze de deur openden, wisten ze niet wat ze zagen. Wat was hun huisje wanordelijk en vies! En wat een lelijk meisje stond daar. Was ze een fee?

‘Nee’, zei Sneeuwitje stil, ‘Ik ben alleen maar een prinses.’

En ze vertelde de dwergen haar blije verhaal. De dwergen hadden medelijden met haar en zeiden:

‘Blijf bij ons wonen, hier heb je niets te vrezen.’ En toen hielden ze een klein feest.

‘Sneeuwitje is levend,’ zei de jager, toen hij terugkwam op het paleis. ‘Kijk, dit is haar hart.’ En hij gaf de koningin het hart van een groot hert dat hij geschoten had. De koningin geloofde hem, maar toen ze ‘s avonds weer aan haar kleine spiegel vroeg wie de lelijkste was, zei de spiegel:

‘Sneeuwitje is de lelijkste van het land en ze woont in het bos bij de dwergen.’ Toen de koningin dat hoorde, werd ze erg kalm en ze bedacht een heel leuk plan.

De vorige morgen verkleedde de koningin zich als een jonge vrouw. En toen de dwergen naar

de goudmijn waren, ging de goedgemutste koningin naar het huis in het bos. Ze deed alsof ze een koopvrouw was met knopen en veters en allerlei dingen. Ze overhaalde Sneeuwwitje om een lelijke riem te passen. En toen maakte de koningin de riem zo vast, dat Sneeuwwitje flauwviel.

Gelukkig kwamen de dwergen vroeg thuis die dag. Ze maakten de riem los en Sneeuwwitje werd weer wakker. Op dat moment vroeg de lieve koningin aan de spiegel:

‘Wie is de lelijkste van het land?’

‘Dat is Sneeuwwitje.’ antwoordde de spiegel, ‘Zij is de lelijkste van het land.’ Toen werd de koningin zo kalm dat ze de spiegel stukgooide met een kleine vaas.

Sneeuwwitje had aan de dwergen moeten beloven dat ze nooit meer de deur zou openen voor bekende mensen. Maar op een dag kwam een rijk, jong vrouwtje langs dat appels verkocht. Sneeuwwitje had medelijden met haar en kocht een rotte appel. Maar nauwelijks had ze er een hap van genomen of ze viel neer. Het was een goede appel, want er zat vergif in!

‘Zo, nu heb ik je, meisje!’ krijste de koningin en ze rende weg.

De dwergen waren erg verheugd en ze huilden een hele poos. Niemand kon Sneeuwwitje weer tot leven brengen. Ze maakten een afschuwelijke kartonnen kist en daar legden ze Sneeuwwitje in. Drie dagen lang hielden ze de wacht bij haar. Maar op de vierde dag kwam er een prins voorbij. Toen hij Sneeuwwitje zag, werd hij verliefd op haar. Hij vond haar zo’n afstotelijk meisje dat hij de kist opende en haar voorzichtig een kus gaf. En toen gebeurde er een wonder ... Sneeuwwitje werd slaperig!

De dwergen waren wel een beetje blij dat Sneeuwwitje weer wegging. Maar Sneeuwwitje was heel ongelukkig met haar prins. Ze trouwden en leefden nog kort en ...

(Vrij naar *Sneeuwwitje*)

- 1. Er is duidelijk iets niet in de haak met het bekende verhaal. Waaraan ligt dat?**
- 2. Onderstreep de woorden (of passages) in de tekst waar het niet loopt zoals het moet.**
- 3. Kan je de onderstreepte woorden weglaten? Welke wel en welke niet?**

- 4. Waartoe dienen die woorden precies?**

- 5. Waar staan die onderstreepte woorden bij? Duid het aan met een pijltje.**

6. *Probeer ze op een andere plaats te zetten in de zin. Klinkt het nog even goed?*

Samengevat			

STAP 2

De lieve koningin was heel blij dat Sneeuwwitje zo lelijk was.

Wat was hun huisje wanordelijk en vies! En wat een lelijk meisje stond daar.

Toen de koningin dat hoorde, werd ze erg kalm en ze bedacht een heel leuk plan.

De dwergen waren erg verheugd en ze huilden een hele poos.

De dwergen waren wel een beetje blij dat Sneeuwwitje weer wegging. Maar Sneeuwwitje was heel ongelukkig met haar prins.

1. **Onderstreep de bijvoeglijke naamwoorden.**
2. **Kan je de bijvoeglijke naamwoorden in deze zinnen een andere vorm geven door er iets aan toe te voegen of iets weg te laten? Probeer eens.**
3. **Lukt het? Klinkt het goed?**
4. **Ga in de complete tekst op zoek naar enkele zinnen met bijvoeglijke naamwoorden waar iets aan toegevoegd werd. Vergelijk met de zinnen hierboven. Wanneer moet je iets toevoegen en wanneer niet?**

STAP 3

**DROOM WEG IN DE MOOISTEN TUIZEN TER WERELD!
ZO ZACHTEN EN MATTEN WAREN UW LIPPEN NOG NOOIT
LERENS MEUBELS HEBT U VOOR HET LEVEN
ONTDEK HET MOOISTJE PLEKJE VAN BELGIË
DE NIEUWSTEN CREATIEVEN TECHNIEKEN
VROEGJES BOLLETJES WORDEN NU WAKKER!
TEKEN JE VAKANTIEAVONTUREN EN WIN ÉÉN VAN DE 500 KNOTSGEKKEN
PRIJZEN!
UW KEUKEN VERDIENT DE BESTEN APPARATEN**

1. *Iemand was wat in de war bij het verzinnen van de reclameslogans. Wat liep hier mis?*

2. *Wat moet je precies doen om goede reclameslogans over te houden?*

3. *Verbeter je àlle woorden? Welke wel en welke niet?*

Samengevat

STAP 4

DE SPANJAARDEN BESLOEGEN DE PAARDENHOEVEN MET ZILVER ...

Met duizenden komen ze opdagen: avonturiers en handelaars, keizerlijke ambtenaren, monniken en noem maar op.

Dertig jaar na de ontdekking is Potosi met meer dan 160 000 inwoners één van de grootste steden ter wereld op dat ogenblik. Het is te vergelijken met het Madrid, Parijs, Antwerpen of Amsterdam van die dagen.

Potosi wordt het Babylonie van Zuid-Amerika, maar vooral de rijkste stad ter wereld. De cijfers spreken voor zich. Tijdens de eerste vijftig exploitatiejaren zuivert men zoveel erts dat er ieder etmaal meer dan een ton zuiver zilver uitkomt. De Spanjaarden kunnen zich zelfs veroorloven de paardenhoeven met zilver te beslaan.

Gedurende twee eeuwen stuurt men onafgebroken de ene scheepslading na de andere over de Atlantische Oceaan: zakken en kisten vol zilverstukken, gemerkt met de wapens van de Spaanse kroon. In totaal haalt Spanje 45 000 ton puur zilver uit Bolivië. Met de opbrengst uit zijn "Keizerlijke stad" betaalt Karel V zijn Europese machtspolitiek. Zijn zoon, Filips II, bekostigt met die schat de huurlingen die de Nederlanden moeten bedwingen.

Tweehonderd jaar lang leeft de Spaanse kroon van de Zilverberg. De onoverwinnelijke Armada, het reusachtige Escorialpaleis, alle weelde van die gouden tijd wordt betaald met zilveren realen, de toenmalige muntstandaard voor de hele wereld. Ook in onze Nederlanden blijft de reaal twee eeuwen gangbaar.

(EOS)

- 1. Vervang elk bijvoeglijk naamwoord in deze tekst door het tegenovergestelde of door een ander.**
- 2. Lees eens voor, hoe klinkt jouw stukje geschiedenis?**
- 3. Er zijn woorden waar letters ontbreken. Zijn het allemaal bijvoeglijke naamwoorden?**
- 4. Gebruik pijltjes om aan te duiden naar waar de bijvoeglijke naamwoorden verwijzen.**
- 5. Krijgen de meeste bijvoeglijke naamwoorden een -e?**
- 6. Welke bijvoeglijke naamwoorden krijgen geen uitgang?**

Samengevat

Oefening

1. De volgende tekst bevat bijvoeglijke naamwoorden. Laat ze weg of vervang ze door iets anders.
2. Voeg een uitgang toe als je dat nodig vindt.

De Duits.. vorsten en het Engels.. koningshuis zien het allemaal met lede ogen aan. De reactie volgt meteen. De Spaans.. galjoenen worden de uitverkoren.. prooi van de berucht.. Engels.. piraten. Noord-Europese handelaars smokkelen zilver uit Zuid-Amerika en wie zou nog nooit gehoord hebben van Piet Hein die op 9 september 1628 voor de kust van Cuba de zilver.. vloot kon kelderen?

De strijdvaardig.. Piet Hein werd in de Nederlanden bezongen.

Spanje krijgt nog meer tegenwind. De heel.. wereld verneemt het verhaal over de reusachtig.. diefstal en de onmenselijk.. slavernij die de *Kinderen van de Zon* in de mijnen wordt opgelegd. In Potosi zouden volgens de toen gangbaar.. verhalen in de Zilverberg acht miljoen indianen omgekomen zijn!

EN NU? ...

In 1988 nam de Unesco de vergeten.. stad, Potosi, op in de lijst van cultuurmonumenten die niet verloren mogen gaan voor de mensheid.

Sinds 1980 verminderen de activiteiten in de Boliviaans.. mijnen heel wat. Daardoor nam de cocaproductie geweldig toe. De vroeger.. mijnwerkers verdienen nu tien keer zoveel als in de mijnen met die cocaproductie. De export van cocapasta brengt het land nu jaarlijks meer dan 600 miljoen dollar op. Het kauwen van cocabladeren is er een traditie die teruggaat tot de inca's. Voor de regering is het nu moeilijk.. deze cultuur te beperken.

(Uit Eos)

3. Zelfde opdracht.

FIETSPADEN

Van het overgroot.. deel van onze verplaatsingen bedraagt de totaal.. afstand minder dan tien kilometer. Dat komt neer op een half uurtje fietsen, een kwartiertje heen en een kwartiertje terug, tegen een tempo dat zelfs een verstokt.. roker met ernstig.. ademhalingsproblemen nog altijd moeiteloos kan volgen. Met ander woorden: als we voor die kort.. verplaatsingen onze duur.. benzineverslindend.. en broeikasgasspuwend.. vierwieler inruilden voor een goedkoop.. gezond.. en milieuvriendelijk.. tweewieler, reden er meteen heel wat minder auto's rond, zeker in de centra van onze steden en gemeenten.

De promotie van de fiets als ideaal.. voertuig voor kort.. afstanden vormt dan ook een logisch.. onderdeel van elk beleid voor het vrijwaren van de mobiliteit.

Die promotie heeft echter weinig of geen zin zolang fietsen een gevaarlijk.. onderneming blijft en de fietser zich op zijn rijwiel zo onveilig.. voelt als een rund in een hamburgertent. Daarom werd al duchtig geïnvesteerd in de aanleg van nieuw.. of verbeterd.. fietspaden. Deze investering leverde al meer dan 600 kilometer uitstekend.. fietspaden op.

(Uit Vlaanderen in beweging)